

A ZSÁVOLYA-ELBESZÉLÉS ANATÓMIÁJA ÁLLÍTÁSOK ZSÁVOLYA ZOLTÁN RÖVIDPRÓZAÍRÓI POÉTIKÁJÁRÓL

Zsávolya Zoltán kétségkívül a kortárs magyar novellairodalom egyik markáns, kiemelkedő, ugyanakkor meglehetősen nehezen besorolható és olvasható alakja, akinek írásai a szerző sajátos, összetéveszthetetlen prózaírói nyelvhasználata okán két-három mondatból felismerhetők. Gondolunk itt elsősorban a korábbiakban ismertetett és értékelt, huszonnégy, három elbeszéléskötetben különböző konstellációkban publikált elbeszélésekre, habár ugyanezek az állítások nyilvánvalóan a szerző három, regény(ként olvasható) prózakötetére is érvényesek lehetnek... Itt és most azonban szorítkozzunk csak arra, milyen is voltaképpen a Zsávolya-elbeszélés, a maga megragadható prózapoétikai anatómiájában?

Mindenekelőtt érdemes megjegyezni, hogy Zsávolya rövidprózai alkotásai általában igen jól körülhatárolható tematikák és szereplőtípusok mellett mozognak. Munkáiban a szerző a legnemesebb magyar prózaírói hagyományokat folytatja, sok esetben, miként azt korábbi kritikusai is megjegyezték, Mészöly Miklós, Mándy Iván, vagy éppenséggel Esterházy Péter nyomdokain jár, azonban egyúttal mindig egyéni atmoszférát, írói világot is teremt. Karakterei leggyakrabban igen-igen gyakran a mindennapok kisemberei és / vagy a társadalom aljára, peremére szorult, vagy éppenséggel valamivel magasabb társadalmi státuszú, de a világban a helyüket nem lelő, renitens figurák. A Zsávolya-novella sajátossága szinte minden esetben a legmélyebb mélységekig hatoló, a dolgokat és a körülményeket már-már szinte szőrszálhasogatón, öncélúan boncolgató lélek- és társadalomrajz. Deskripciókban bővelkednek a novellaszövegek, amelyek hol a külső környezet történéseit, hol pedig a szereplők belső világának eseményeit mondják el a lehető legnagyobb részletességgel. E szociografikus élű, lélek- és társadalomrajzot egyszerre előtérbe toló novellák sorába tartoznak többek között a *Hamis hold*, *A lábadozás ezüstje*, a *Numera rasa*, a *Suhogó*, *A duplum sötétje*, *A helyzet kutyája*, a *Bitter lemon*, a *Fekete szalag*, a *Dámák, árnyékok*, *A lábadozás ezüstje*, *A Vallus-dosszié*, *Az eltűnt gavallér* vagy a *Sarokerkélyek kora* című elbeszélések, a szerző rövidprózai munkásságának igen nagy hányada... A szociografikus-lélekrajzi elbeszélés tehát a Zsávolya-novellák egyik meghatározó típusa. Átfedések persze

mindig lehetnek, hiszen a prózaíró alapvetően, legalábbis szerencsésebb esetben sosem tematikai kaptafára dolgozik. Ha egyelőre elsősorban tematikai, s nem is annyira prózapoétikai alapokon vizsgálódunk és kíséreljük meg az író munkáit tipologizálni, akkor Zsávolya Zoltán elbeszéléseinek egy másik alapvető típusát azok a novellák képezik, amelyekben valamiféle hétköznapi történésből, szituációból kiindulva valamely abszurd, váratlan fordulathoz, már-már szürrealisztikus eseményhez vagy éppenséggel groteszk, a tudományos fantasztikum világában elképzelhető helyzethez vezetnek. Az ilyen abszurd-szürrealisztikus, némely esetben már-már a sci-fi vagy a fantasy műfajának határát súroló novellák példának okáért az *S. megye titkos története*, *A metró ördöge* vagy éppenséggel a *Mesketé* – az Zsávolya-elbeszélések egy igen kis hányada, mégis igen-igen jól körülhatárolható típusa, ahol a váratlan, meghökkentő fordulatok, eseménysorok mellett immár természetfeletti motívumok is megjelennek...

Nagyobb csoportját alkotják Zsávolya Zoltán novelláinak, természetesen némi átfedésben a szociografikus-lélekrajzinak aposztrofált szövegekkel a többé-kevésbé valamilyen történelmi tematikák mentén mozgó alkotások. Történelmi novellák abban az értelemben, hogy cselekményüket a szerző a távoli múltba, az immár ködbe vesző történelmi időbe helyezik, vagy pedig valamilyen módon céljaik között szerepel, hogy egy adott történelmi korszakról és / vagy magáról a történelem és a történetiség természetéről közöljenek valamit az olvasóval, általában igen negatív következtetésekre jutva: Zsávolya Zoltán (elbeszélője) ugyanis hangsúlyozottan nem hisz abban, hogy az ember képes tanulni a történelemből, és folyamatosan a jó, a jobb felé törekedne, a történelmet pedig lényegében úgy fogja fel, mint ismétlődő, kaotikus és igazságtalan események láncolatát. Ebbe a történelmet és történelmiséget tematizáló csoportba tartoznak többek között *Az eltévedt lovag*, *A Christophoros-boldogság*, *Az ifjú káosz*, áttételesen, adott történelmi korszak sajátosságait és áldozatait bemutatva pedig ismételten csak *A lábadozás ezüstje*, *A Vallus-dosszié*, a *Sarokerkélyek kora*, vagy éppenséggel a *Numera rasa* című elbeszélések. E novellák némelyike nem nélkülözi olykor-olykor az esszé és / vagy a tanulmány műfajára történő rájátszást sem, a szerző pedig helyenként sportot űz abból, hogyan tegye gúny, maró irónia tárgyává az esszéista értekezők olykor igencsak tudálékos stílusát.

A szociografikus és egyúttal lélekrajzi novellákkal igen erős átfedésben vannak azok a novellák, melyeknek főhőse, és gyakorta egyúttal elbeszélője is egy bizonyos személy, akinek az – általában negatív irányban való – lelki fejlődéséről számol be az adott novella. Nevezhetnénk ezen elbeszéléseket egy kissé pontatlanul talán *Bildung-elbeszéléseknek* is, miként azt áttételesen Zsávolya Zoltán egyik értő kritikusa, Németh István Péter tette, és

gyakorlatilag minden esetben értelmiségi főszereplő és / vagy elbeszélővel van dolga az olvasónak. Ide sorolhatjuk többek között mindenképpen A délutáni lány, az Egy bevégzett töredék, ismételten csak A lábadozás ezüstje, a Dámák, árnyékok, az Esős nyár, a Hóer(n)ő, valamint a Színházban, valamint a Fekete szalag című Zsávolya-novellákat. Az ezekben feltűnő, jórészt túlérzékeny és egzaltált értelmiségi szereplők mozgatórugója általában valamiféle sérelem vagy hatalmas csalódás, és fokozatosan arra ébrednek rá, hogy nincs sok keresnivalójuk e világban, illetve minden bizonnyal nem létezik a számukra megváltás...

A tematikai és szereplőválasztási tipologizálás után itt az ideje, hogy rátérjünk arra, stilisztikai-retorikai szempontból milyenek is többnyire Zsávolya Zoltán novellája, hiszen a retorika és a stilisztika az, amely bizony az esetek igen nagy részében nem csupán felismerhetővé, de egyenesen összetéveszthetlenné teszi őket más kortárs szerzők hasonló alkotásaihoz képest. Talán nem túlzunk, ha azt állítjuk, Zsávolya Zoltán alapvetően élvhajász prózaíró, aki valamiféle nyelvi fundamentalizmus jegyében a mindenkori tartalom túl elsősorban a szövegek nyelvi-stilisztikai megformáltságát tekinti a novella működtetőjének. Bár mindezt egyik regénye kapcsán jegyezte meg, Prágai Tamás az, aki igen találóan írta le, hogy Zsávolya Zoltán a legnagyobb magyar barokk író. Nincs okunk kételkedni abban: Prágai Tamásnak sok szempontból igaza volt. Zsávolya Zoltán ugyanis kétségtelenül kedveli a cirkalmas, olykor több soron át kígyózó, barokk(os) körmondatokat, melyek szinten minden egyes elbeszélését áthatják. Elég, ha csupán pár ilyen jellemző mondatot ragadunk ki néhány novellából, a véletlenszerű példálózás is igen-igen szemléletes lehet:

„Huttinger Charly életmomentumainak összessége sem volt sokkal több kezdetben, mint néhány olyan ugyancsak jól ismert elem látszólag véletlenszerűen egyéni kombinációja, amelyekből – nagy vonalakban legalábbis – majd minden normális nyolcadik kerületi nehézfiú élete kirakható.”

(Bitter lemon)

„Teljesen pontosan háromnegyed kettőkor történt; és kicsivel előbb, talán úgy ötven gyenge perccel korábban, még senki sem gondolta volna, hogy ezt a vézna testű, sánta fiút rendőri kísérettel fogják elvezetni, miközben az összesereglett házbeliék csak szörnyülködve hallgatnak.

(A duplum sötétje)

„Az a nagyszabású „geograficus, historicus, agrárius, technicus, aesthetituc etc. vizsgálódási munka”, amelyet Antonio Bernadetti, az a korántsem hírhedett, inkább nagyon is csendes itáliai kalandor a 19. század közepe táján több évtizeden keresztül nagy elszántsággal, de eléggé diszkréten végzett Győrben és környékén valószínűleg mindjárt a városba érkezése után, tehát még 1833 őszén megindult.”

(S. megye titkos története)

„Nem kímélte kimondottan a női nemet, miközben másfelől az is „szentigaz, hogy egyéberánt az asszonyállat igenha mög löhötött elégöngve az csúfságban, mer panaszt nem tehedd jószerivel ennik sem, csak irult-pirult, bárhogy ütötte vala ustorral némelliket a toportyán után nyomozó poroszlók hadnagya, ugyan nem sipitnak, hanem mikoron mások szemlátokra tertínt volt velek, akkor csak amúgy tessik-lássík.””

(Az eltévedt lovag)

„Marad csak bennünk (amennyiben ezzel a tudati képpel élni tudunk) ama megtorpanó autó, ama verőfény, ama kézkinyúlás, ama rémület az arcokon, ama vérpatakozás, immár mozdíthatatlan látványként: mint valamiféle időtlen kánikulai ég-lég-kristálygömb-zárvány.”

(Az ifjú káosz)

„Ennek lényege röviden és ügyetlenül annyiban ragadható meg, hogy a fiatalembernek egy előttem homályosan kibomló életpárhuzam folyományaképpen brutálisan kellett volna bánnia barátnőjével, pusztán mivel közeli ismerőse korábban így viszonyult saját feleségéhez.”

(A Vallus-dosszié)

„Indulok akkor, a gyomrom táján jóleső, semmire sem kötelező üresség, begombolom a kabátom, gondosan elrendezem gégém körül a sálamat, és talán most először, életünkben amióta ismerjük egymást, közvetlenül azelőtt, hogy elhagynám az elviselhetetlenül melegre befűtött helyiséget, valahogy tényleg úgy nézhetek vissza, egyszer, az öregre, mint akinek nincs több kérdése.”

(Sarokerkélyek kora)

A fent idézett, bizonyos elbeszélésekből szinte véletlenül kiragadott mondatok hosszúsága, szintaktikai összetettsége és körülményessége magáért beszél és jól szemlélteti, mit is érthetünk Zsávolya Zoltán elbeszélő prózája esetében barokk(os) körmondatokban

megmutatkozó prózaírói terjengősség alatt... A prózaírónak talán akarva-akaratlanul az is célja, hogy az egymásba fonódó, kígyózó mondatok nyomán minél nagyobb terjedelmű prózaszöveg teremtsék, melyben lehetőleg minden benne legyen mind formai, mind tartalmi tekintetben, ami csak belefér... A pusztán morfo-szintaktikai szinten ide tartozhat a jelzők és határozók meglehetősen túlbuzgó halmozása, a módosítószók – olykor a redundancia benyomását keltő – gyakori alkalmazása, illetve a különböző igeképzők nagymértékű használata. Összességében elmondható, hogy Zsávolya Zoltán prózájában a bonyolult és körülményes grammatikai-szintaktikai szerkezetekből való építkezés lassítja a narráció folyamatát, valamint egyúttal az olvasás, a befogadás folyamatát is... Természetesen szándékos és magas szintű irodalmi szövegalkotási technikáról van szó, melyben nyilvánvalóan a prózaforulat által megteremtett *szövegirodalom* eszménye áll a központban, ez azonban mindenképpen lassítja és megnehezíti a novellaszövegek olvasói befogadását, befogadhatóságát.

A körülményes, terjengős mondatszöveg, az egy-egy leírásnál való hosszas elidőzés, az elbeszélés fonalának szándékos összegabalyítása meglehetősen szoros kapcsolatban áll azzal, mennyire fontos Zsávolya Zoltán számára a nyelvi kreativitás, azon belül is a humor, az ironia. Az író nemes egyszerűséggel sportot űz abból, hogy lehetőleg minél több szójátékot, szóviccet, gyors és váratlan regiszterváltást, stílusbravúrt ültessen szövegébe, és mindennek általában – akkor és ott – vajmi kevés, általában csupán áttételes köze van az adott novella tartalmához. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy Zsávolya Zoltán prózapoétikája számára teljesen mellékes lenne a cselekményszöveg és az olvasó felé valamiféle üzenet megfogalmazása, ha az olykor töredékesen is történik, mindössze annyit, hogy prózapoétika számára eredendő fontossággal bír a nyelvi forma, ennek megkomponálására pedig a novellák írója talán még a karakterteremtésnél és cselekményszövegnél is nagyobb gondot látszik fordítani. Formacentrikus, nyelvi leleményekkel átszőtt prózairodalom tehát ez, amelyben olykor a formaközpontúság nem árt a tartalom és a cselekmény követhetőségének rovására menni...

Ha pedig szó esett az ironiáról és a nyelvi humorról, okvetlenül meg kell nyilatkoznunk a narráció szintjén megjelenő humorról is... Zsávolya Zoltán (mindnkori elbeszélője) ugyanis kétségtelenül és vállaltan szeret szellemeskedni, miként azt egyébiránt számos kritikus olykor számon kérő hangnemben vetette a szemére. Ugyan nem minden rövidpróza művével ez a helyzet, de általánosságban elmondható, hogy a novellák mozgatórugója sok esetben valamely váratlan fordulat és / vagy helyzet, miként azt fentebb már említettük, ez azonban soha nem mentes valamiféle túlhajtott, olykor groteszk és morbid

humortól. Sajátja ugyanis ezeknek a szövegeknek az akasztófahumor, melynek következtében igen gyakori, hogy a novellák szereplői nem érik meg a történet végét, vagy éppenséggel az ő csúfondáros halálukkal zárul az adott elbeszélés. Az elbeszélő pedig – nem mentesen persze némi öniróniától sem, főként, ha maga is szereplője a történetnek – meglehetősen szeret gúnyt űzni a szereplők sorsából és helyzetéből, igen gyakran terjedelmesen és maliciózan kommentálja az eseményeket, ezzel is demonstrálva, hogy az író (ÍRÓ ?) korlátlanul rendelkezik saját szereplői sorsa felett, sőt, még a cselekmény felett is. Példának okáért egy kissé talán erőltetettnek ható, humoros kiszólás keretében az íróval részint azonosnak tekinthető narrátor a Suhogó című novella vége felé *magát a végkifejletet* szólítja meg és inti türelemre, jelezve, hogy az író maga dönt arról, mikor mi történik, hol van vége az elbeszélésnek: „*Kicsinyég várni!, még, Végkifejlet. Nem sietni: elegáns lenni. (Mivel a kapkodás oly taszító!)*” Ez a szöveghely az egyik emblematikus példája annak, miként tologatódik előtérbe a mindentudó és mindenható elbeszélő, és miként próbálnak az ilyen írói gesztusok egyúttal humorforrásként is viselkedni...

Itt pedig rátérhetünk Zsávolya Zoltán novellisztikájának jellemző elbeszéléstechnikájára. Miként azt említettük, a Zsávolya-novellák narrátora alapvetően mindentudó és olykor egyúttal mindenható elbeszélő is. Mindent elmond, mindent leír, amit csak lehet, olykor látszólag lényegtelen részleteknél ragad le igen-igen hosszasan, csak azért, hogy demonstrálja, mennyire jól tud fogalmazni, mennyire szép és / vagy költői leírásokat képes adni (vö. a Zsávolya-novellák sokszor erősen lírizáltak, és miként *A metró ördöge* fülszövege is felhívja arra figyelmünket, a prózaszöveg esetükben jobb pillanataiban versre emlékeztet...), ez pedig időről időre igencsak megakasztja a cselekményt. Az olvasónak mindig az az érzése támadhat, az elbeszélő sosem csupán elmondója, lejegyzője, ismertetője és passzív szemlélője, tanúja a történeteknek – mindig egy határozott, meglehetősen körülhatárolható és markáns véleményt megfogalmazó *énnel* van dolgunk, akár látszólag külső, akár szereplő-elbeszélővel van dolgunk, aki igen sok esetben már-már szemérmetlen módon a novellák történéseinek előtérbe tolja magát. Mindent kommentál, több szempontból megvizsgál, leír és értelmez, ezáltal pedig sokszor megbízhatatlanná teszi az elbeszélést. A narrátor önmaga előtérbe tolásának egyik legjellemzőbb eszköze, Zsávolya Zoltán rövidprózai alkotásainak egyik emblematikus alakzata nem más, mint az anekdotázás. A beszélő, aki igen sok esetben azonos az elbeszélővel, kötetlenül, csapongva és dagályosan adja elő mondandóját, egyes jelentéktelennek ható dolgokat olykor kiemelve, más, később lényegesnek bizonyuló momentumokat viszont egyenesen éppen hogy említve vagy elhallgatva. Az író és elbeszélője igen sok helyen szánt szándékkal zavarják össze és

bizonytalanítják el az olvasót, ez pedig nem egy esetben odáig fajul, hogy az adott novellaszöveg egyenesen nem csupán töredékessé, de kriptikussá, az értelmezésnek erősen ellenálló nyelvi textúrává válik. Hangsúlyozottan ez a helyzet példának okáért az *Egy bevégzett töredék*, a *Sarokerkélyek kora*, a *Színházban*, a *Hóer(nő)* vagy éppenséggel a *Nyárvíz* című elbeszélések esetében, ahol a narráció (szét)töredezettsége, az olvasó elbizonytalanítása és bizonyos cselekménymotívumok szándékos, módszeres homályban hagyása az egyébként magas prózaesztétikai színvonalon megkomponált novellaszövegeket az értelmezhetőség-értelmezhetetlenség határmezsgyéjére sodorja, ez pedig nem feltétlenül válik a szövegek javára, ami befogadhatóságukat, élvezhetőségüket illeti.

Ami a Zsávolya-novellák helyszíneit illeti, mindenképpen meg kell említenünk, hogy számos elbeszélés Győrben és / vagy környékén, az író gyermekkorának és ifjúságának színhelyén, de mindenesetre tágabb páttriájában, Győr-Moson-Sopron megyében játszódik. A Nyugat-Dunántúl helyszínei novelláról novellára laza biografizmust implikálnak, hiszen ez az a tájék, különösen Győr városa, melytől a lokálpatrióta író nem tud és nem is akar szabadulni, e biografizmus pedig sok esetben áttevődik az elbeszélések szereplőire is. Nem egy esetben Győr olyan hatást képes gyakorolni bizonyos karakterekre, amely külső szemlélő számára szinte mehökkentőnek hat – rabul ejti, nem ereszti, adott esetben megőrjíti őket, ez pedig egyszerre kölcsönöz valamiféle szakrális és démoni atmoszférát a novelláról novellára újra felbukkanó városnak és annak realisztikus hűséggel megjelenített egyes városrészeinek. Győr egyszerre az idill, a boldogság, az ifjúság és az újrakezdés helyszíne csak úgy, mint a reménytelenségé, csalódásoké, tragédiáké, haláloké. Sajátos mikrovilág, ahonnét az író és szereplői nem tudnak elszabadulni, és ahová időről időre szinte kényszeresen és végzettszerűen visszatérnek. Győr voltaképpen Zsávolya Zoltán írói univerzumának középpontja, alfája és ómegája, ahol minden kezdetét veszi, és ahol valamiképpen mindennek végződnie kel, legalábbis igen-igen sok novella ezt sugallja, hogy egyszerre beszélhetünk a kezdetek és a végzetek városáról.

A novellaszerkesztési módozatokon felül elengedhetetlen sajátossága Zsávolya Zoltán novellisztikájának az intertextualitás. Az intellektuális írástechnika, amellyel az író hatalmas, kifinomult műgonddal megkomponált novelláit létrehozta, igen sok mindent elárul arról, hogy bölcsész alkotóval van dolgunk. És valóban, a civilben egyébiránt irodalomtörténészként, kritikusként tevékenykedő Zsávolya Zoltán nem igazán tudja szépirodalmi alkotásaiban sem leplezni önnön (reflektált és hivatásos) *olvasóságát*, ami pedig igen összetett, explicit és implicit metairodalmi utalásrendszereket eredményez, túl az írás, az irodalmi alkotás folyamatának és az írói önreflexiónak számos novellában megjelenő

motívumain. Miként azt említettük, a magyar irodalmi hagyományon belül Zsávolya Zoltán talán elsősorban Mészöly Miklós, Mátyás Iván, a későbbi alkotók közül pedig a Péterek nemzedéke, a prózaforulat alkotóinak, igen nagy mértékben Esterházy Péter követőjének tekinthető, az őt ért hatások szempontjából azonban ennél jóval árnyaltabb képpel van dolgunk. Zsávolya Zoltán olyan tudós író, akinek prózapoétikája a maga egyéni invencióin túl igen-igen eklektikus, és számos, nem csupán magyar irodalmi forrásból táplálkozik. A prózájára ható magyar szerzők közül meg lehet példának okáért említeni a Cholnoky fivéreket, Ottlik Gézá, Tandori Dezsőt, egyik ifjúkori mesterét, Marafkó Lászlót, de a gyakran előkerülő lírizált, versprózára emlékeztető hangvétel kapcsán a lírikusok akár Illyés Gyulát vagy Ady Endrét is, ám a germanista irodalomtörténész-író prózájára a német nyelvű irodalom történetének olyan jelentős alkotók is minden kétséget kizáróan hatottak, mint Rainer Maria Rilke (vö. A Christophoros-boldogság Rilke ismert költői elbeszélésének posztmodern parafrázisa), a részleteknél való elidőzés kapcsán Robert Musil, vagy éppenséggel Thomas Mann... De más világirodalmi kapcsolódási pontok is fellelhetők, hiszen a hangulatteremtést illetően okvetlenül hathattak Zsávolya prózájára Edgar Allan Poe vagy Joseph Conrad elbeszélései, ugyancsak a terjengős, olykor hiperrealisztikus leírásokban érhető tetten Marcel Proust elbeszélőművészetének szórványos hatásai, a sort pedig még igen-igen hosszan folytathatnánk... Vitathatatlanul szövevényes hatástörténet tárható fel filológiaiilag Zsávolya Zoltán elbeszélő prózája mögött, és bár e tudós író által művelt prózapoétika meglehetősen sok forrásból táplálkozik, miként azt fentebb részletesen ismertettük, nincs híján az egyéni invencióknak sem.

A fentiekben igen részletes kísérletet tettünk arra, hogy meghatározzuk Zsávolya Zoltán rövidprózai műveink anatómiáját. A novellaszövegek jellemző erényeire és felróható hibáira egyaránt rámutattunk, az pedig mindenképpen világos, hogy igen nagy befogadói aktivitást igénylő, nem könnyen olvasható, még nehezebben besorolható kortárs magyar prózáról van szó. Az intellektuális írástechnika és a gyakran alkalmazott elidegenítő effektusok, a magyar prózanyelv határainak olykor immár in extremis vitt feszegetése azt eredményezi, hogy e próza elsősorban rétegolvasói közönség érdeklődésére tarthat számon. A magas irodalom persze szinte sosem volt a nagyon széles néptömegek szellemi tápláléka, Zsávolya Zoltán meglehetősen komplex, posztmodern (poszt-posztmodern?) novellisztikája esetében azonban semmiképpen sem az *átlagolvasó*, ha van ilyen, hanem sokkal inkább irodalmár, bölcsész, humánértelmiségi olvasó, a komplex írástechnikát és az irodalmi poénokat értékelni és értelmezni tudó befogadó juthat az eszünkbe. A szerző ugyanis igen magas esztétikai szinten ír intellektuális, nehezen befogadható szépprózát, melynek

olvasásához azonban, ha nem is minden esetben szükségeltetik okvetlenül, de nem árt bizonyos szintű irodalomtörténeti (és persze -elméleti) alapműveltség. Zsávolya Zoltán tehát vitathatatlanul egyike a jobb, relevánsabb kortárs magyar prózaíróknak, ám sajátos, felvállalt és következetes, bonyolult és nagy olvasói figyelmet igénylő prózapoétikája révén munkássága szükségszerűen csak kevesekhez képes szólni...